

[Halvgaard]

Det har sådan set været i orden, men der har stort set i de seneste år været fri adgang til gymnasierne og et frit videre uddannelsesvalg uden skelen til samfundets behov og erhvervslivets behov og uden at tage de prognoser og analyser alvorligt, der advarede mod f. eks. overproduktion af akademikere inden for visse universitetsuddannelser. Vi har haft perspektivplan 1 og 2 osv. og forskellige prognoser, som ingen har taget alvorligt.

Det har haft uheldige konsekvenser og har betydet arbejdsløshed på nogle områder og mangel på arbejdskraft på andre områder. En sådan udvikling har folketingset ansvaret for, fordi man har tilgodeset elevernes og de unges ønsker fremfor, hvad der tjener samfundet bedst. Det kan være fristende at imødekomme de unges ønsker om frit uddannelsesvalg, men det er at gøre de unge en bjørnetjeneste, når man ved, at det på et senere tidspunkt skal betales af de samme unge i form af arbejdsløshed og utryghed.

Løsningen på de økonomiske problemer forudsætter naturligvis, at der føres en fornuftig uddannelsespolitik, således at en væsentlig større del af de unge ledes ind i de udlandskonkurrerende erhverv, som skal skabe nye arbejdspladser i den private sektor. Det er simpelt hen nødvendigt. Derfor er der ingen tvivl om, at de unge selv på længere sigt må være mest interesserede i, at det er folketingset, der påtager sig ansvaret for en styring af uddannelseskapaleten, således at de uddannelser, der retter sig mod erhvervslivet, får den største andel af udbygningen i de år, vi er inde i, på grund af de økonomiske og beskæftigelsesmæssige problemer, vi har. Det vil med andre ord betyde nødvendigheden af en skærpet adgang til gymnasiet fra folkeskolen og også en skærpet adgang til de uddannelser, der naturligt forudsætter en studentereksamen, men samtidig, at adgangen til erhvervsuddannelserne gøres mere tiltrækkende for de unge.

Det indebærer ligeledes, at der føres en erhvervs politik, som frister erhvervslivet selv til en sådan fundamental omlægning, og spørger man erhvervslivet i dag, ønsker det faktisk ikke de unge. Det er ikke interesseret i at antage lærlinge, for det indebærer for store krav og besværligheder, administration, sygedagpenge, mindsteløn, garantiløn osv., osv. hvad det hedder alt sammen. Disse krav

må mildnes, hvis de nødvendige praktikpladser skal etableres i erhvervslivet, og dette ser fremskridtspartiet som det altafgørende problem i det kaos, uddannelsen har udviklet sig til i Danmark.

Ebba Strange (SF):

I SF er vi tilhængere af en grundlæggende 12-årig uddannelse, der i princippet er en enhedsuddannelse, men som naturligvis indeholder forskellige valgmuligheder. Lad det være sagt som indledning, fordi det på den baggrund bliver helt klart, at vi har et grundlæggende andet syn på gymnasiet end det konservative folkeparti.

Det er et år siden, vi her i folketingset vedtog beslutningsforslaget om ungdomsuddannelserne. SF støttede dette forslag, og vores holdning til ungdomsuddannelserne, herunder til gymnasiet, har såmænd ikke ændret sig væsentligt siden den debat. Men naturligvis vil jeg benytte lejligheden til at knytte nogle bemærkninger til situationen, som den ser ud i dag, herunder til det, undervisningsministeren har udtalt.

Vi forstår, vi accepterer, og vi bifalder, at så mange unge i dag søger gymnasiet. Det er stadig den ungdomsuddannelse, der giver den største sikkerhed for, at man kan gennemføre den uddannelse, man er begyndt på. Vi har lige i weekenden hørt, at omtrent halvdelen af 1979-årgangen af EFG-eleverne har måttet opgive deres uddannelse, og den vigtigste årsag hertil var praktikpladsmangel. Det er klart, at søgningen til EFG på den baggrund går mere trægt, end vi kunne ønske. Egentlig ligeværdighed, som vi taler om i beslutningsforslaget, mellem de to former for uddannelse opnår vi naturligvis først den dag, hvor enhver, der starter på en uddannelse, også er sikker på, at strukturen i hvert fald ikke forhindrer, at man færdiggør den. Der kan selvfølgelig støde andre ting til, som gør, at man holder op undervejs.

På den baggrund kan jeg godt forstå ikke mindst de piger, der finder, at de er bedre stillet med en studentereksamen end med en 1-årig handelsskole, for det er jo i realiteten det, vi tilbyder de tusinder af piger, som ikke får praktikplads, efter at de har gået på basisår inden for handel og kontor. Den dag, da vi har en reel valgmulighed mellem de to